

ชุดกิจกรรมฝึกอ่านคิดวิเคราะห์

วิชาภาษาไทย ท๓๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านคิดวิเคราะห์เบื้องต้น

ชุดที่ ๑

ภัทรวรรณ ม้าทอง

ครูชำนาญการ

โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

สำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา เขต ๓๖

คำนำ

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ชุดที่ ๑ หลักการอ่านคิดวิเคราะห์เบื้องต้น ได้จัดขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกทักษะด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถประเมินสิ่งที่อ่านและตัดสินใจว่าสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอมีเหตุผล น่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้จะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในโลกปัจจุบันได้อย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันก็ยังทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน เสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง นอกจากนี้นักเรียนจะได้นำไปฝึกทักษะแล้ว ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว และใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มี ความบกพร่องในทักษะการอ่านด้วย

หวังว่า ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ ชุดที่ ๑ นี้ คงเอื้อประโยชน์แก่นักเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี

ภัทรวรรณ ม้าทอง
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	๒
สารบัญ	๓
คำชี้แจง	๔
ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์	
แบบทดสอบก่อนเรียน	
กิจกรรมที่ ๑ ฝึกสมองประลองปัญญา	
กิจกรรมที่ ๑.๑ ฝึกจากภาพปริศนาที่ ๑	
กิจกรรมที่ ๑.๒ ฝึกจากภาพปริศนาที่ ๒	
ใบความรู้ที่ ๑ การอ่านคิดวิเคราะห์	
ใบความรู้ที่ ๒ การคิดแก้ปัญหาแบบ ๕Ws ๑H	
ใบความรู้ที่ ๓ แผนภาพความคิด (Mind Map)	
กิจกรรมที่ ๒ จัดทำแผนภาพความคิด (Mind Map)	
กิจกรรมที่ ๒.๑ ฝึกทำแผนภูมิแก้ปัญหาแบบ ๕Ws ๑H	
กิจกรรมที่ ๒.๒ ฝึกทำเทคนิคการแก้ปัญหา	
ใบความรู้ที่ ๔ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	
กิจกรรมที่ ๓ ตอบคำถามจากข้อความ	
กิจกรรมที่ ๓.๑ แบบฝึกหัดแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	
กิจกรรมที่ ๓.๒ ฝึกวิเคราะห์ข้อความ	
กิจกรรมที่ ๔ ตอบคำถามจากข้อความ	
แบบทดสอบหลังเรียน	
ภาคผนวก	
เฉลยแบบทดสอบก่อน	
เฉลยและแนวการตอบ กิจกรรมที่ ๑ – ๔	
แบบประเมินความสามารถในการเขียนแสดงความคิด	
บรรณานุกรม	

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีทั้งหมดจำนวน ๗ ชุด ดังนี้

ชุดที่ ๑ หลักการอ่านคิดวิเคราะห์เบื้องต้น

ชุดที่ ๒ สืบค้น วิเคราะห์ เจาะข่าว

ชุดที่ ๓ ตั้งเคราะห์เรื่องราวจากบทเพลง

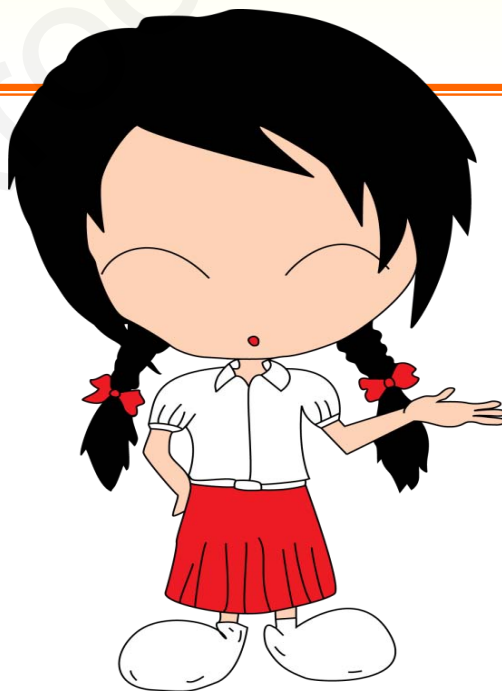
ชุดที่ ๔ คิดเก่งคิดสร้างสรรค์จากบทความ

ชุดที่ ๕ วิเคราะห์วิจารณ์สารคดี

ชุดที่ ๖ บทร้อยกรองมีคุณค่า

ชุดที่ ๗ พิจารณาวรรณคดี

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ชุดนี้เป็นชุดที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านคิดวิเคราะห์เบื้องต้น ประกอบด้วยใบความรู้ และกิจกรรมจำนวน ๔ กิจกรรม

ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์

ทฤษฎีการคิดวิเคราะห์

ทฤษฎีของการคิดของบลูม (Bloom's taxonomy) สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (๒๕๕๐: ๕๑) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives) เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ของผู้เรียนส่งผลต่อความสามารถทางการคิด ที่บลูมจำแนกไว้เป็น ๖ ระดับคำถาม ในแต่ละระดับมีความซับซ้อนแตกต่างกัน ได้แก่

ระดับที่ ๑ ระดับความรู้ความจำ แยกเป็นความรู้ในเนื้อหา เช่น ความรู้ในศัพท์ที่ใช้ และ ความรู้ในข้อเท็จจริงเฉพาะความรู้ในวิธีดำเนินการ

ระดับที่ ๒ ระดับความเข้าใจ แยกเป็นการแปลความ การตีความ และการขยายความ

ระดับที่ ๓ ระดับการนำไปใช้ แยกเป็นการประยุกต์

ระดับที่ ๔ ระดับการวิเคราะห์ แยกเป็นการวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

ระดับที่ ๕ ระดับการสังเคราะห์ แยกเป็นการสังเคราะห์การสื่อความหมาย การสังเคราะห์ แผนงานและสังเคราะห์ความสัมพันธ์

ระดับที่ ๖ ระดับการประเมินค่า แยกเป็นการประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายใน และ การประเมินค่า โดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอก การที่ผู้เรียนจะมีทักษะในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ผู้เรียนจะต้องสามารถวิเคราะห์และเข้าใจ สถานการณ์ใหม่ หรือข้อความจริงใหม่ได้

เทคนิคการคิดวิเคราะห์

สุวิทย์ มูลคำ (๒๕๔๗ : ๒๑-๒๒) ได้เสนอเทคนิคการคิดวิเคราะห์อย่างง่าย คือ ๕W ๑H ไว้ดังนี้

๑. What (อะไร) ปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น
๒. Where (ที่ไหน) สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ
๓. When (เมื่อไร) เวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้น
๔. Why (ทำไม) สาเหตุหรือข้อมูลที่ทำให้เกิดขึ้น
๕. Who (ใคร) บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบหรือเป็นผู้เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ
๖. How (อย่างไร) รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามีความเป็นไปได้ในลักษณะใด

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ใช้ประกอบการฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อย่างพอเพียง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ชุดกิจกรรมที่ ๗ วินิจจับทร้อยกรอง เวลาในการสอนจำนวน ๒ คาบ (๑๐๐ นาที) ใช้สอนในชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนถึงการวัดผล และประเมินผล สำหรับการนำชุดกิจกรรมไปใช้ จะยึดตามสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ทั้ง ๗ ชุด จำนวนคาบสอนทั้งหมด ๑๔ คาบ สามารถนำไปใช้ได้ทั้งเวลาเรียนและนอกเวลา หรือทำเป็นงานบ้านเพื่อเป็นการฝึกทักษะในการเรียนรู้เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์

ก่อนการทำชุดกิจกรรม นักเรียนควรได้รับคำแนะนำ และคำชี้แจงจากครูให้เข้าใจถึงขั้นตอน และวิธีการทำชุดกิจกรรมก่อน แล้วจึงลงมือปฏิบัติตามคำชี้แจงในแต่ละชุดกิจกรรม

ข้อสังเกต

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เขียนแสดงความคิดเห็น ดังนั้น แนวการเขียนตอบแสดงความคิดเห็นของนักเรียน ครูผู้สอนควรใช้ดุลยพินิจในการตรวจคำตอบเมื่อตรวจแล้ว ควรแจ้งให้นักเรียนทราบผลทันทีเพื่อให้นักเรียนจะได้มีกำลังใจและครูจะได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์

ทฤษฎีการคิดวิเคราะห์

ทฤษฎีของการคิดของบลูม (Bloom's taxonomy) สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (๒๕๕๐: ๕๑)

ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives)

เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัยของผู้เรียนส่งผลต่อความสามารถทางการคิดที่บลูมจำแนกไว้เป็น ๖ ระดับคำถาม ในแต่ละระดับมีความซับซ้อนแตกต่างกัน ได้แก่

ระดับที่ ๑ ระดับความรู้ความจำ แยกเป็นความรู้ในเนื้อหา เช่น ความรู้ในศัพท์ที่ใช้ และ

ความรู้ในข้อเท็จจริงเฉพาะความรู้ในวิธีดำเนินการ

ระดับที่ ๒ ระดับความเข้าใจ แยกเป็นการแปลความ การตีความ และการขยายความ

ระดับที่ ๓ ระดับการนำไปใช้ แยกเป็นการประยุกต์

ระดับที่ ๔ ระดับการวิเคราะห์ แยกเป็นการวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์

ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

ระดับที่ ๕ ระดับการสังเคราะห์ แยกเป็นการสังเคราะห์การสื่อความหมาย การสังเคราะห์

แผนงานและสังเคราะห์ความสัมพันธ์

ระดับที่ ๖ ระดับการประเมินค่า แยกเป็นการประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายใน และ

การประเมินค่า โดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอก การที่ผู้เรียนจะมีทักษะใน

การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ผู้เรียนจะต้องสามารถวิเคราะห์และเข้าใจ

สถานการณ์ใหม่ หรือข้อความจริงใหม่ได้

เทคนิคการคิดวิเคราะห์

สุวิทย์ มูลคำ (๒๕๔๓ : ๒๑-๒๒) ได้เสนอเทคนิคการคิดวิเคราะห์อย่างง่าย คือ ๕W ๑H ไว้ดังนี้

๑. What (อะไร) ปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น
๒. Where (ที่ไหน) สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ
๓. When (เมื่อไร) เวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้น
๔. Why (ทำไม) สาเหตุหรือข้อมูลที่ทำให้เกิดขึ้น
๕. Who (ใคร) บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบหรือเป็นผู้เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ
๖. How (อย่างไร) รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามีความเป็นไปได้ในลักษณะใด

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ใช้ประกอบการฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อยู่อย่างพอเพียง แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๑ ชุดกิจกรรมที่ ๑ การอ่านคิดวิเคราะห์ เวลาในการสอนจำนวน ๒ คาบ (๑๐๐ นาที) ใช้สอนในชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนถึงการวัดผล และประเมินผล สำหรับการนำชุดกิจกรรมไปใช้ จะยึดตามสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ทั้ง ๗ ชุด จำนวนคาบสอนทั้งหมด ๑๔ คาบ สามารถนำไปใช้ได้ทั้งเวลาเรียนและนอกเวลา หรือทำการบ้านเพื่อเป็นการฝึกทักษะในการเรียนรู้เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์

ก่อนการทำชุดกิจกรรม นักเรียนควรได้รับคำแนะนำ และคำชี้แจงจากครูให้เข้าใจถึงขั้นตอน และวิธีการทำชุดกิจกรรมก่อน แล้วจึงลงมือปฏิบัติตามคำชี้แจงในแต่ละชุดกิจกรรม

ข้อสังเกต

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เขียนแสดงความคิดเห็น ดังนั้น แนวการเขียนตอบแสดงความคิดเห็นของนักเรียน ครูผู้สอนควรใช้ดุลยพินิจในการตรวจคำตอบเมื่อตรวจแล้ว ควรแจ้งให้นักเรียนทราบผลทันทีเพื่อให้นักเรียนจะได้มีกำลังใจและครูจะได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ส่วนประกอบของชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๖

ส่วนที่ ๑ ประกอบด้วย

๑. แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๒. ใบความรู้
๓. กิจกรรม จำนวน ๔ กิจกรรม
 - ๓.๑ มี 2 ลักษณะ คือ
 - ๓.๑.๑ ฝึกสมองประลองปัญญา (กระตุ้นให้คิด)
 - ๓.๑.๒ กิจกรรมฝึกทักษะ
 - ๓.๒ กิจกรรมการฝึกอ่านการคิดวิเคราะห์ มี ๖ ระดับ
 - ระดับที่ ๑ ความรู้ความจำ
 - ระดับที่ ๒ ความเข้าใจ
 - ระดับที่ ๓ การนำไปใช้
 - ระดับที่ ๔ การวิเคราะห์
 - ระดับที่ ๕ การสังเคราะห์
 - ระดับที่ ๖ การประเมินค่า

ส่วนที่ ๒ ประกอบด้วย

๑. ภาคผนวก
 - ๑.๑ เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
 - ๑.๒ เฉลยและแนวการตอบกิจกรรม
๒. บรรณานุกรม

ชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง หลักการอ่านคิดวิเคราะห์เบื้องต้น

จุดประสงค์ของการฝึก

๑. บอกความสำคัญของวิธีคิดและอ่านคิดวิเคราะห์ได้
๔. สามารถปฏิบัติตามหลักและวิธีการอ่านคิดวิเคราะห์ได้
๔. สามารถวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินและตัดสินใจสิ่งที่อ่านว่านำเสนอมีความน่าเชื่อถือสมเหตุสมผลหรือไม่และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในโลกปัจจุบันได้อย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมาย ความสำคัญและแนวทางการคิดและการอ่านคิดวิเคราะห์
๒. หลักการอ่านคิดวิเคราะห์

ลำดับการฝึก

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๘. นักเรียนทำชุดกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๖ ชุดที่ ๑ หลักการอ่านคิดวิเคราะห์เบื้องต้นแล้วตรวจคำตอบ พร้อมเฉลยที่ละกิจกรรมจนครบทั้ง ๔ กิจกรรม
๘. ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมของนักเรียนขณะทำชุดกิจกรรมพร้อมบันทึกผลการสังเกต
๘. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
๘. ครูและนักเรียนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนจากการทำกิจกรรมและแบบทดสอบ
๘. นักเรียนนำผลงานเก็บไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน

สื่อประกอบการฝึก

๑. ชุดกิจกรรมที่ ๑ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์
๒. ใบความรู้เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์
๓. ใบความรู้เรื่อง การคิดแก้ปัญหาแบบ ๕Ws ๑H
๔. ใบความรู้เรื่อง แผนภาพความคิด (Mind Map)

การวัดผลประเมินผล

การวัดผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด
๑.การอ่านเพื่อวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินและ ตัดสินใจสิ่งที่อ่านว่าสิ่งใด ข้อความใด มีความเป็นจริง น่าเชื่อถือสมเหตุสมผลหรือไม่ ๒.เจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชา ภาษาไทย	๑.ตรวจผลงานจากกิจกรรม แบบทดสอบ การอ่านคิด วิเคราะห์ ๒.สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	๑. ชุดกิจกรรมคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยพื้นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๖ ๒.แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้

เกณฑ์การประเมินผล

ดีมาก	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	๘๐-๑๐๐
ดี	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	๗๐-๗๙
พอใช้	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	๖๐-๖๙
ปรับปรุงแก้ไข	หมายถึง	ได้คะแนนร้อยละ	๕๙ ลงมา

การประเมินผล

จากการวัดและประเมินผล นักเรียนที่ถือว่าผ่านเกณฑ์ ต้องได้คะแนนรวมทุกรายการ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

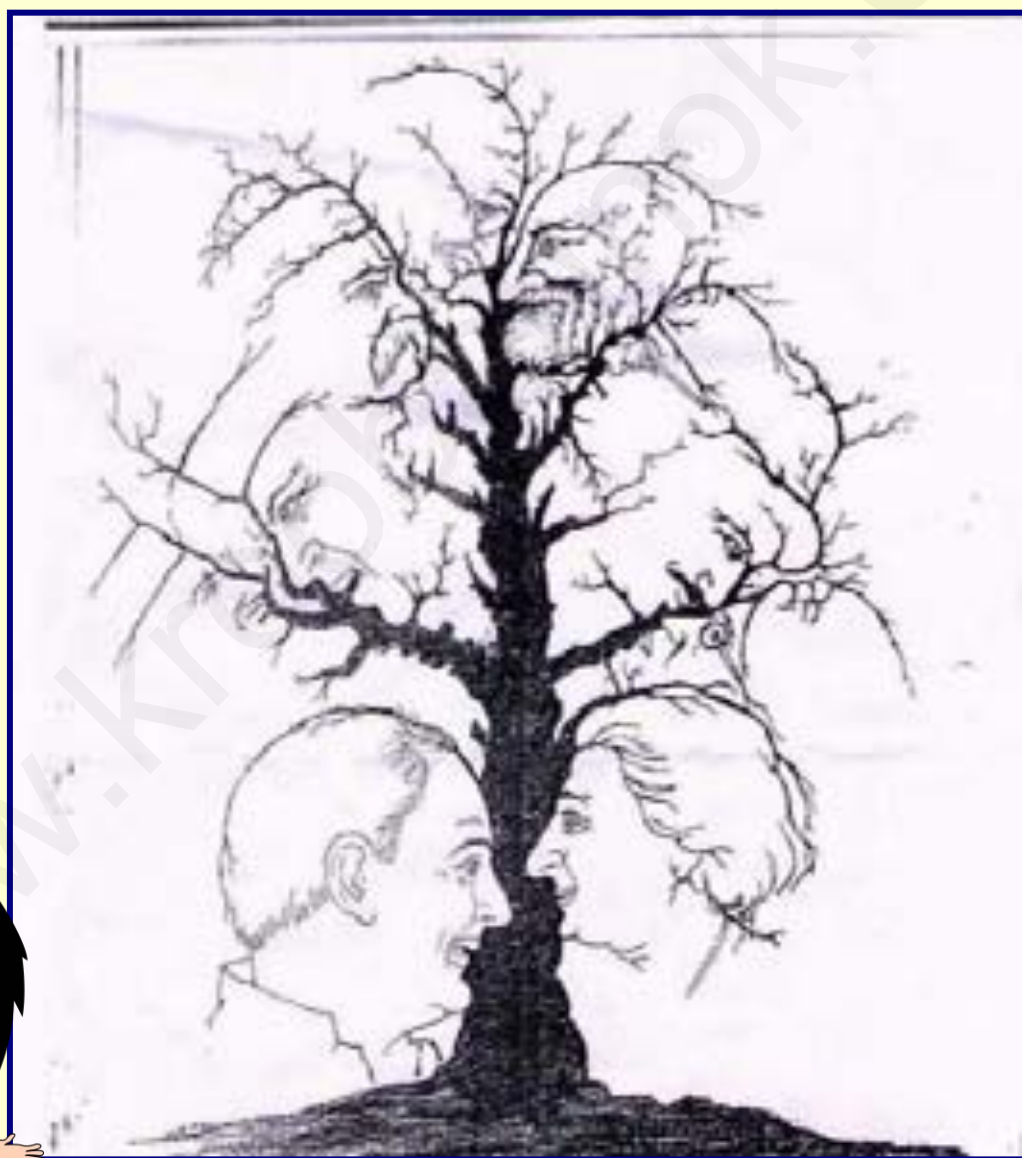
เพื่อนๆ คะ ก่อนที่เราจะได้เรียนรู้
เกี่ยวกับการอ่านจิตวิเคราะห์
เรามาลับคมให้กับสมองกันก่อนนะคะ

กิจกรรมที่ ๑ ฝึกสมองประลองปัญญา

กิจกรรมที่ ๑.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาภาพต่อไปนี้ว่ามีหน้าคนกี่หน้า โดยแยกหน้าผู้หญิง และผู้ชายเวลา ๓ นาที

จากรูปภาพข้างบน มีภาพคน.....คน

กิจกรรมที่ ๒.๑

คำชี้แจง ๑. กิจกรรมชุดนี้มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ เวลา ๕ นาที
๒. ให้พิจารณาคำที่กำหนดให้ คำใดไม่เข้าพวก

ตัวอย่าง วิทย์ โทรทัศน์ ตู้เย็น พัดลม ถ้วย

คำตอบ ถ้วย

๑. จมูก ปาก หู ตา ขา

คำตอบ

๒. วินัย กฎระเบียบ ฝ่าฝืน ขอบบังคับ

คำตอบ

๓. รื่นเริง สนุกสนาน วุ่นวาย เฮฮา ครื้นเครง

คำตอบ

๔. กลัว อ้อย มะม่วง ข้าวโพด แตงกวา

คำตอบ

๕. ถ้วย ช้อน ชาม กระดาษ มัง جان

คำตอบ

๖. เคารพ รัก เรียบร้อย นับถือ นูชา

คำตอบ

๗. ระลึกถึง ห่วงหา เวทนา อารมณ์ คิดถึง

คำตอบ

๘. โกโก้ โอวัลติน ชา ปาล์ม กาแฟ

คำตอบ

๙. ตึกแก จิ้งจก จระเข้ จิ้งเหลน กิ้งก่า

คำตอบ

๑๐. สถาบัน บ้าน โรงเรียน วิทยาลัย วัด

คำตอบ

เปิ่นไงบ้างคะ สหุภโหมเอ๋ย.....เราได้ฝึก
สมองให้คิดคล่องแคล่วขึ้นแล้ว
ที่นี้มาเข้าสู่เนื้อหาหลักเลยนะคะ

ใบความรู้ที่ ๑

การคิดวิเคราะห์

ความหมายของการคิดวิเคราะห์

สุวิทย์ มูลคำ (๒๕๔๗: ๑๒๗) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของเรื่องราวหรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

ทฤษฎีการคิด

ทฤษฎีของการคิดของบลูม (Bloom's taxonomy) สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (๒๕๕๐: ๕๑) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives) เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัยของผู้เรียน ส่งผลต่อความสามารถทางการคิดที่บลูมจำแนกไว้เป็น ๖ ระดับคำถามในแต่ละระดับมีความซับซ้อนแตกต่างกัน ได้แก่

- ระดับที่ ๑ ระดับความรู้ความจำ แยกเป็นความรู้ในเนื้อหา เช่น ความรู้ในศัพท์ที่ใช้และความรู้ในข้อเท็จจริงเฉพาะความรู้ในวิธีดำเนินการ
- ระดับที่ ๒ ระดับความเข้าใจ แยกเป็นการแปลความการตีความและการขยายความ
- ระดับที่ ๓ ระดับการนำไปใช้ แยกเป็นการประยุกต์
- ระดับที่ ๔ ระดับการวิเคราะห์แยกเป็นการวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์หลักการ
- ระดับที่ ๕ ระดับการสังเคราะห์แยกเป็นการสังเคราะห์การสื่อความหมาย การสังเคราะห์แผนงานและสังเคราะห์ความสัมพันธ์
- ระดับที่ ๖ ระดับการประเมินค่า แยกเป็นการประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายในและการประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอก การที่ผู้เรียนจะมีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ผู้เรียนจะต้องสามารถวิเคราะห์และเข้าใจสถานการณ์ใหม่หรือข้อความจริงใหม่ได้

คุณสมบัติของบุคคลที่เอื้อต่อการคิดวิเคราะห์

๑. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่จะวิเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ที่ดีผู้คิดต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ เพราะจะช่วยให้กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ จำแนกแจกแจงองค์ประกอบ จัดหมวดหมู่ ลำดับความสำคัญหรือสาเหตุของเรื่องราวเหตุการณ์ได้ชัดเจน
๒. ช่างสังเกต ช่างสงสัยช่าง ชักถาม เป็นคนชอบตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ เพื่อไปขบคิดหรือค้นหาความจริงในเรื่องนั้น คำถามที่ใช้กับการคิดวิเคราะห์ คือ ๕Ws๑H ประกอบด้วย

What (อะไร)

Where (ที่ไหน)

When (เมื่อไหร่)

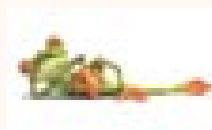
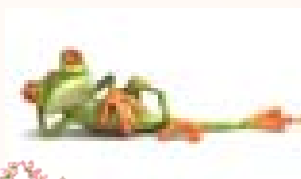
Why (ทำไม)

Who (ใคร)

How (อย่างไร)

๓. ความสามารถในการตีความการตีความเกิดจากรับข้อมูลเข้ามาทางประสาทสัมผัสสมองจะทำการตีความข้อมูล โดยวิเคราะห์เทียบกับความทรงจำหรือความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

๔. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล การวิเคราะห์จะเกิดขึ้นเมื่อพบสิ่งที่มีความคลุมเครือ เกิดข้อสงสัยตามมาด้วยคำถาม ต้องค้นหาคำตอบหรือความน่าจะเป็นว่ามีความเป็นมาอย่างไรเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น จะส่งผลกระทบอย่างไรซึ่งสมองจะพยายามคิดเพื่อหาข้อสรุปความรู้ความเข้าใจอย่างสมเหตุสมผล

กระบวนการคิดวิเคราะห์

กระบวนการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน (สุวิทย์ มูลคำ. ๒๕๔๗ : ๘ – ๑๕)

ขั้นที่ ๑ กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

เป็นการกำหนดวัตถุสิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องจะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ หิน ดิน รูปภาพ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์หรือสถานการณ์ข่าวของจริงหรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ ๒ กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนด วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุ ความสำคัญ เช่น บทความนี้ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ ๓ กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งของที่มีความหมายเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหา ลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ ๔ พิจารณาแยกแยะ

เป็นการพินิจวิเคราะห์ทำการแยกแยะกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อยๆ โดยอาจใช้เทคนิค ๕Ws1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) How (อย่างไร)

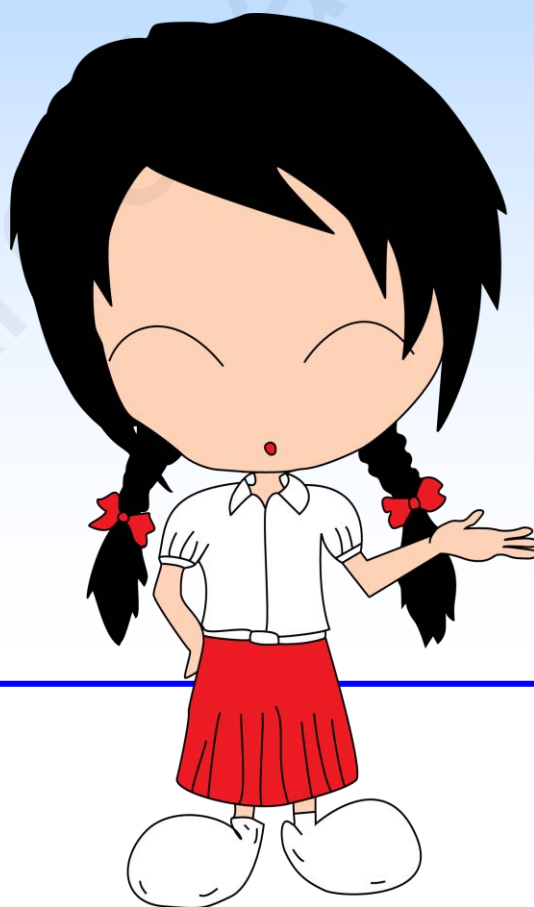
ขั้นที่ ๕ สรุปคำตอบ

เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุป เป็นคำตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

ก่อนซื้อสิ่งใดให้สุจริต ก่อนพูดแข็งคิดไวใจเย็น
ก่อนทำกิจการงานสิ่งใด คิดให้รอบคอบจึงขอการ

ใบความรู้ที่ ๒

แผนภาพความคิดแบบ ๕Ws๑H

แผนภาพความคิดแบบ ๕Ws๑H หมายถึง การจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลขององค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้โดยตั้งคำถาม และตอบคำถามว่าใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) เพราะเหตุใด (Why) และอย่างไร (How)

Who (ใคร)

บุคคลสำคัญที่เป็นตัวประกอบหรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบเช่น ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง ใครน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ ใครน่าจะเป็นคนที่ทำให้สถานการณ์นี้เกิดขึ้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ใครได้ประโยชน์ ใครเสียประโยชน์

What (ทำอะไร)

เกิดอะไรขึ้น มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นี้คืออะไร

Where (ที่ไหน)

เรื่องนี้เกิดที่ไหน เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใด

When (เมื่อไร)

เวลาที่เกิดเหตุการณ์นั้น เช่น เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นเมื่อไรเวลาใดบ้างที่สถานการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นได้

Why (ทำไม)

สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น เช่น เพราะเหตุใดเหตุการณ์นี้จึงเกิดขึ้นทำไมจึงเกิดเรื่องนี้

How (อย่างไร)

รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามีความเป็นไปได้ในลักษณะใด เช่น เขาทำสิ่งนี้อย่างไรลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นอย่างไรบ้างเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร

ตัวอย่าง

การอบรมสั่งสอนลูกที่เคร่งครัดมากเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือ เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ดังหรือหย่อนเกินไป ควรเปิดโอกาสให้ลูกได้ใช้ความคิด ได้ทดลอง ได้มีประสบการณ์ต่างๆ ได้รู้วิธีช่วยเหลือตัวเอง

๑. ใคร : พ่อแม่
๒. ทำอะไร : เลี้ยงดูลูก
๓. ทำไม : อย่าให้ดังหรือหย่อนจนเกินไป
๔. อย่างไร : วิธีที่ดีคือ เดินตามทางสายกลาง ควรเปิดโอกาส ให้ลูกได้ใช้ความคิดได้รู้วิธีช่วยตัวเอง
๕. เพราะอะไร : อาจเป็นผลร้าย

หนูกับแมวเป็นศัตรูกันหวังจะครอบครองความเป็นใหญ่เหนือทุ่งนาจนกระทั่งวันหนึ่งทั้งสองต่างตกลงใจที่จะใช้ดาบเข้าประหัตประหารกันขณะที่มันทั้งสองกำลังทำการต่อสู้กันอย่างดุเดือดนั่นเอง นกเหยี่ยวที่บินผ่านทางมาพบเข้าก็บินโฉบเอาร่างของสัตว์ทั้งสองไปกิน ในที่สุดสัตว์ทั้งสองก็จบชีวิตลง เพราะความเขลาโดยแท้

๑. ใคร : กบกับหนูนา
๒. ทำอะไร : ต่อสู้กันโดยใช้ดาบ
๓. ที่ไหน : เหนือทุ่งนา
๔. ทำไม/เพราะอะไร : ความโง่เขลาต้องการเป็นใหญ่เหนือทุ่งนา
๕. ผลเป็นอย่างไร : นกเหยี่ยวบินมาโฉบเอาสัตว์ทั้งสองไปกิน

เรื่อง แม่ค้ากับขอทาน

บ่ายวันหนึ่งที่ตลาดขายผลไม้ ขณะที่แม่ค้าขายผลไม้ให้แก่ลูกค้าอยู่นั้น มีคนขอทานหญิงสูงอายุผู้หนึ่งเดินเข้ามาขอข้าวแม่ค้าผลไม้และได้บอกว่าตนไม่มีพิน้อง อยู่ในกรุงเทพฯ ขาดที่พักอาศัยยังมีได้กินข้าวเลยตั้งแต่เช้าแล้ว จะขอข้าวกินสักมื้อและ ขออยู่อาศัยด้วย จะช่วยทำความสะอาดบ้านและดูแลบ้านให้ แม่ค้าฟังแล้วสงสารคิด ช่วยเหลือจึงสั่งอาหารให้คนขอทานกิน และรับคนขอทานไว้ในบ้าน

วันรุ่งขึ้น ขณะที่แม่ค้านั่งขายของอยู่ที่ตลาด ได้มีคนข้างบ้านมาบอกว่า คนขอทานที่แม่ค้ารับมาอยู่ด้วยได้นำห่อผ้าใส่ของออกจากบ้านเกรงว่าจะลักขโมยของในบ้านไปแม่ค้าผู้นี้จึงรีบกลับบ้าน เมื่อตรวจสอบของในบ้าน พบว่า ขงมีค่าหลายอย่างได้ หายไป จึงนำความไปแจ้งแก่ตำรวจ ตำรวจออกติดตามคนขอทาน ไม่ช้าก็พบคนขอทาน นั่งอยู่ที่เชิงสะพานแห่งหนึ่งจึงได้จับกุมพร้อมห่อของที่ลักมาจากบ้านของแม่ค้า คนขอทานได้สารภาพว่าได้ลักของมาจริง ตำรวจสอบสวนและบันทึกถ้อยคำเป็น หลักฐานและส่งฟ้องศาลในเวลาต่อมา ตำรวจจึงกล่าวกับแม่ค้าว่า การช่วยเหลือคนโดยไม่พิจารณาให้ดีย่อมมีภัยเกิดขึ้นเสมอ

การใช้ตารางการแก้ปัญหาแบบ 5W๑H

เรื่อง แม่ค้ากับขอทาน

ใคร	ทำอะไร	ที่ไหน	เมื่อไหร่	อย่างไร	ทำไม/เพราะอะไร
แม่ค้าขายผลไม้	ให้อาหารแก่คนขอทานและให้ที่พักอาศัย	ที่ตลาดและที่บ้านของแม่ค้า	บ่ายวันหนึ่งและเช้าวันรุ่งขึ้น	คนขอทานลักขโมยของในบ้านไป	ช่วยเหลือคนโดยไม่พิจารณาไตร่ตรองให้ดีก่อน

ใบความรู้ที่ ๓

แผนภาพความคิด (Mind Map)

แผนภาพความคิด (Mind Map) คือ การถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมองลงกระดาษ โดยการใช้ภาพสี เส้นและการโยงใยแทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัด ๆ เรียงจากบนลงล่าง ขณะเดียวกันก็ช่วยเป็นสื่อ นำข้อมูลจากภายนอก เช่น หนังสือ คำบรรยาย การประชุม ส่งเข้าสมองให้เก็บรักษาไว้ได้ดีกว่าเดิม ช่วยยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้โดยง่าย เนื่องจากเห็นเป็นภาพรวมและเปิดโอกาสให้สมองได้เชื่อมโยงต่อข้อมูล หรือความคิดต่าง ๆ เข้าหากันได้ง่ายกว่า

“ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน”

การสร้าง แผนภาพความคิด (Mind Map)

๑. เขียน/วาด มโนทัศน์หลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. เขียน/วาด มโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักไปรอบ ๆ
๓. เขียน/วาด มโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ
๔. ใช้ภาพหรือสัญลักษณ์สื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้มากที่สุด
๕. เขียนคำสำคัญ (Key word) บนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน
๖. กรณีใช้สี ทั้งมโนทัศน์รองและย่อยควรเป็นสีเดียวกัน
๗. คิดอย่างอิสระมากที่สุดขณะทำ

หลักสำคัญในการทำแผนภาพความคิด (Mind Map)

๑. อย่าเขียนประโยคยาวๆ เพราะพื้นที่จำกัด ให้เขียนใจความสั้น ๆ หรือ วลีเท่านั้น หากมีประโยคยาว ๆ ให้กลุ่มช่วยกันสรุปเป็นคำสั้น ๆ
๒. ให้เขียนด้วยปากกาหลาย ๆ สี
๓. สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่

การนำแผนภาพความคิดไปใช้ในการอธิบายเล่าเรื่อง เป็นการฝึกคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล ช่วยให้เกิดการพิจารณา
 สรุตกดี หลา: **การสร้างแผนภาพความคิดมีหลายลักษณะ** ความต่อเนื่องได้เป็นอย่างดี
 ใดดังนี้

๑. แผนภูมิใยแมงมุม (ASpiderMap) ใช้บรรยายแนวคิดหลักอันมีส่วนประกอบปลีกย่อย
 อื่นๆ เช่น จังหวัดประกอบด้วย อำเภอ

๒. แผนภูมิลำดับเหตุการณ์ (Series of Events Chain) ใช้บรรยายขั้นตอนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 เช่น การเจริญเติบโตของไหม กระบวนการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เริ่มจากไหนมีความ
 ยาวเท่าไร

๓. แผนภูมิรูปวงกลมทับเหลื่อม (Overlapping Circles Map) เสนอการเปรียบเทียบสองสิ่ง
 หรือสองเรื่องมีลักษณะเหมือนกันหรือต่างกัน

๔. แผนภูมิวงจรร (A Circle Map) นำเสนอโดยการเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอความสัมพันธ์เป็นขั้นตอน
 ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเรียงลำดับเป็นวงกลม

๕. แผนภูมิก้างปลา (A Fishbone Map) ใช้แสดงสาเหตุของเหตุการณ์ที่ซับซ้อน โดยเขียน
 ประเด็นหรือเรื่องหลักแล้วเสนอสาเหตุและผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. แผนภูมิพฤษยา (Network Tree) ใช้แสดงสาเหตุแห่งผลที่เกิดขึ้น ลำดับของตระกูล
 สาขาของความต่อเนื่อง แนวคิดคืออะไร อะไรคือส่วนหลัก อะไรคือส่วนรอง และมีความเกี่ยวพันอย่างไร

๗. แผนภูมิเปรียบเทียบ (A Compare Table Map) การเขียนเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบสอง
 สิ่งหรือสองเรื่องในประเด็นที่กำหนด

๘. แผนภูมิต่อเนื่อง (Continue / Scale) ใช้แสดงความต่อเนื่องของเวลา ระดับ
 ความสำคัญของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งต้องมีจุดเริ่มต้น จุดสิ้นสุด เช่น อายุ เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

๙. แผนภูมิวัฏจักร (Cycle) ใช้แสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกัน อันนำไปสู่ผลอันหนึ่ง ซึ่งเกิดแล้วเกิด
 อีก เช่น น้ำระเหย ก้อนเมฆ ฝนตก

๑๐. แผนภูมิแก้ปัญหา (Problem/Solution Out Line) ใช้ในการแสดงปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และผลที่
 ได้แนวคิด อะไรคือปัญหา ใครมีปัญหา ทำไมจึงเกิดปัญหา วิธีแก้ปัญหามีอะไร ผลออกมาอย่างไร

ประโยชน์ ของ Mind Map
 ทำให้จำได้ง่ายขึ้น
 ทุกคนได้มีส่วนร่วม
 ได้ความเห็นของคน
 สามารถนำเสนอได้ดีและทำให้ผู้เข้าร่วมสนใจ

เพื่อนๆ คงพอจะเข้าใจเรื่อง
 แผนภาพความคิดกันบ้างแล้ว
 ใช่ไหมคะ ที่นี้ลองมาดู
 ตัวอย่างสักหนึ่งแบบนะคะ

ตัวอย่างการแสดงผลภูมิแก้ปัญหา(Problem/Solution Out Line)
จากเรื่อง แม่ค้าขายผลไม้

ปัญหา

ใคร :แม่ค้าขายผลไม้

แนวทาง
แก้ปัญหา

อะไร :ถูกขโมยของ

ทำไม :ช่วยเหลือคนโดยไม่พิจารณาใคร่ตรงให้ดีกว่า

ผลลัพธ์

วิธีการ

ผล

๑. อย่าไว้ใจคนแปลกหน้า	๑. ไม่ถูกหลอก
๒. ไม่ควรให้คนแปลกหน้าเข้าบ้าน	๒. ไม่โดนขโมยของ
๓. ก่อนจะช่วยเหลือคนควรจะ
ชั่วพิจารณาให้ดีกว่า	๓. ไม่ช่วยเหลือคน

ไม่สูญเสียทรัพย์สิน

กิจกรรมที่ ๒

กิจกรรมที่ ๒.๑

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ ๔ – ๕ คน
๒. อ่านเรื่อง นิดเดียว แล้วจัดทำแผนภาพความคิดแบบ ๕Ws๑H

นิดเดียว

วันหนึ่งมีหญิงสาวผู้หนึ่งเดินอยู่บนบาทวิถีแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครช่วงเวลานั้นยังเช้ามืด ผู้คนยังไม่พลุกพล่าน ขณะยืนรอจะข้ามถนน พลันสายตาเหลือบไปเห็นห่อกระดาษเล็ก ๆ สีสวยสดใสใจของเธอนึกว่าคงมีใครทำห่อทอฟฟี่ตกไว้ เธอเป็นคนชอบอมทอฟฟี่อยู่แล้ว จึงนึกว่าไม่สกปรกหรอกเพราะกระดาษห่อมิดชิด เธอจึงหยิบกระดาษนั้นขึ้นมา ใช้อีกมือหนึ่งปิดฝุ่นที่กระดาษออกไปตั้งใจจะใช้มืออีกกระดาษ แต่ไม่ทันใจ เธอใช้ฟันกัดแล้วฉีกกระดาษออกทันที ยังมีพื้นที่เธอจะดึงกระดาษออกจากปากก็บังเกิดเสียงกึกก้องขึ้นในปากทันทีที่นั้นกระพุ้งแก้มฉีกขาด เลือดไหลทะลักหยดลงตามตัว เธอตกใจแทบสิ้นสติ ร่างกายบาดเจ็บสาหัส ผู้พบเห็นการณ้นำเธอส่งโรงพยาบาลทันที สิ่งที่เธอคิดว่าเป็นทอฟฟี่แต่แท้จริงแล้วคือประทัดลมอย่างที่เด็กซื้อมาขว้างเล่นกัน บทเรียนครั้งนี้ นับว่ารุนแรงมาก เพราะเธอต้องกลายเป็นคนทุพพลภาพไปตลอดชีวิต เหตุการณ์ครั้งนั้น นับเป็นบทเรียนแก่พวกเราว่า ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบอย่างมีสติ และต้องใช้ปัญญาคิดให้ถี่ถ้วน เพื่อมิให้เกิดอันตรายใดๆ มาสู่ตัวเรา

(เก็บความบางตอนจาก นายดำรา ณ เมืองใต้ ๒๕๔๕ : ๑๐๒)

แผนภาพความคิดแก้ปัญหาแบบ ๕W๑H จากเรื่อง นิดเดียว

ใคร :

.....

.....

ที่ไหน :

.....

.....

ทำอะไร :

.....

.....

อย่างไร :

.....

.....

นิดเดียว

เมื่อไหร่ :

.....

ทำไม :

.....

กิจกรรมที่ ๒.๒

จัดทำแผนภูมิแก้ปัญหา (Problem/Solution Out Line)

แผนภูมิแก้ปัญหา จากเรื่อง นิดเดียว

ปัญหา

อะไร :
ทำไม :

แนวทางแก้ปัญหา

วิธีการ	ผล
๑.....	๑.....
๒.....	๒.....

ผลลัพธ์

ใบความรู้ที่ ๔

ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ความหมายของข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (๒๕๔๖ : ๑๐๓๑) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง”

ข้อคิดเห็นนั้น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (๒๕๔๖ : ๑๐๓๑) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ความเห็น”

ข้อเท็จจริง คือ ข้อความหรือเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ มีความสมจริงมีหลักฐานเชื่อถือได้ มีความสมเหตุสมผล เช่น ถ้าฝนตกในเวลาที่แดดออกเราจะมองเห็นรุ้งกินน้ำ ข้อความนี้เป็นข้อเท็จจริง เพราะมีความสมจริง เป็นไปได้ พิสูจน์ได้

ข้อคิดเห็น เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก แสดงความคาดคะเนหรือข้อความที่แสดงทรรศนะของผู้พูดที่สอดแทรกเข้าไปในข้อความที่พูดเพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัว เช่น ชีวิตที่มีแต่ความสุขเพียงอย่างเดียวเป็นชีวิตที่น่าเบื่อหน่ายมากข้อความนี้เป็นข้อคิดเห็น เพราะเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนตัว

ความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้เสมอ	๑. แสดงความรู้สึก
๒. มีความเป็นจริง	๒. แสดงการคาดคะเน
๓. มีหลักฐานอ้างอิงพิสูจน์ได้	๓. เป็นข้อเสนอแนะ
๔. มีความสมเหตุสมผล	๔. แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเอง
	๕. เป็นความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง

๑. การทำสะพานข้ามถนน ช่วยให้การจราจรคล่องตัวขึ้น
๒. วิตามินซี มีอยู่ในผักสด ผลไม้สด ส้ม มะเขือเทศ และสับปะรด
๓. จมูกข้าวมีสารสำคัญมากมาย เช่น วิตามินบี วิตามินเอ โพแทสเซียม ฟอสฟอรัส และที่น่าสนใจอีกชนิดหนึ่ง คือ เลซิทินที่ช่วยบำรุงสมอง
๔. ปลาทะเลมีธาตุไอโอดีน ซึ่งช่วยป้องกันโรคคอพอก

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น

๑. เงินสามารถซื้อสิ่งที่เราต้องการได้ทุกอย่าง
๒. หากฝูงกาบินมาจับหลังคาบ้าน เป็นลางบอกเหตุว่าจะมีเรื่องร้ายเกิดขึ้นแต่ผู้เป็นเจ้าของบ้าน
๓. ความรักเปรียบเหมือนน้ำอมฤต ช่วยชุบชีวิตผู้ใกล้ตายให้มีชีวิตชีวา
๔. ถ้าเพิ่มเงินเดือนให้ข้าราชการทุกคน จะเป็นการทุจริตต่อหน้าที่หรือนอราชผู้บังหลวงอย่างในปัจจุบัน เพราะ

กิจกรรมที่ ๓.๑

ตอนที่ ๑

ให้บอกว่าข้อความต่อไปนี้เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น(๕ คะแนน)

๑. ถ้าตื่นขึ้นมาตอนเช้าแล้วดื่มน้ำสัก 2 - 3 แก้ว จะทำให้สดชื่นและผิวหนังเต่งตึง
.....
๒. วันหนึ่ง ๆ ควรดื่มน้ำอย่างน้อย 6-8 แก้ว ซึ่งจะช่วยให้ผิหนังเต่งตึง ไข่ขาวของเสียจากกระแสเลือดออกได้ดี กระแสเลือดไหลเวียนดี
.....
๓. ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยาชูกำลัง
.....
๔. ถ้าให้ประชาชนเลือกผู้แทนเขตเดียวได้เบอร์เดียว จะไม่มีการซื้อเสียงอย่างแน่นอน เพราะประชาชนต้องเลือกคนที่เขาเห็นว่าดีที่สุดเพียงคนเดียวได้เบอร์เดียวเท่านั้น
.....
๕. ธงของไทยสมัยโบราณอย่างหนึ่งมีพื้นสีแดงใจกลางของแผ่นธงเป็นรูปหनुมานเรียกว่าภีรชกับอีกอย่างหนึ่งเป็นรูปครุฑแดงพื้นเหลืองเรียกกันว่า“พระครุฑพ่าห์”อันหมายถึงครุฑที่เป็นพาหนะ
.....
๖. การตื่นมาเฝ้ารพระอาทิตย์ขึ้นบางคนบอกว่ามันคือความสุขอย่างหนึ่งในชีวิต
.....
๗. คนติดกาแฟไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้
.....
๘. รัฐบาลยังไม่ใจกว้างพอที่จะให้สื่อมีเสรีภาพ
.....
๙. คนรุ่นหลังจะไม่ได้เห็นศิลปวัฒนธรรมไทยถ้าคนรุ่นปัจจุบันยังลุ่มหลงวัฒนธรรมต่างประเทศ
.....
๑๐. ต้นสนขึ้นเรียงรายตลอดแนวชายหาดแม่รำพึง
.....

ตอนที่ ๒

ให้แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความต่อไปนี้ (๕ คะแนน)

ไส้เดือนเขียนจดหมายถึงมนุษย์

ธรรมชาติของไส้เดือน เมื่อเกิดขึ้นมาในโลกมีแต่สร้างประโยชน์ให้แก่โลก มันช่วยพรวนดินให้ต้นไม้ต้นหญ้าได้งอกงาม ไส้เดือนเป็นสัตว์ที่อยู่ในดินก็จริง แต่เมื่อมันจะตาย มันจะขึ้นมาตายบนพื้นดินเป็นประโยชน์แก่ไก่แก่แกะ ได้จิกกินเป็นอาหาร แต่ก่อนที่มันจะตายยังได้เขียนร่องรอยเอาไว้อีก ร่องรอยอันนี้แหละคือ จดหมายที่มันเขียนฝากเอาไว้ให้กับมนุษย์ เพื่อมนุษย์จะได้อ่าน ได้ศึกษาเรื่องราวของชีวิต

ข้อเท็จจริง ได้แก่

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็น ได้แก่

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๓.๒

ตอนที่ ๑

อ่านเรื่อง ดาวตัดสินใจ แล้วตอบคำถาม (๕ คะแนน)

ดาวตัดสินใจ

ดาวไม่สบายใจที่เธอมีทั้งสิ่วและฝ้ายขึ้นที่ใบหน้า เธอพยายามหาครีมรักษาสิ่วฝ้ายจากการแนะนำของเพื่อนๆ อยู่เสมอแต่ก็ไม่ได้ผล วันหนึ่งเธอไปเดินซื้อของที่ตลาด เห็นคนมุงดูสินค้าแพงลอยแน่นมาก เธอจึงเข้าไปดู เห็นหญิงสาวสวยคนหนึ่งโฆษณาครีมแก้สิ่วฝ้าย หญิงผู้นั้นอธิบายสรรพคุณพร้อมสาธิตให้ดูที่บริเวณหลังฝ่ามือให้ดูลักษณะการทาครีม แล้วดูว่าผิวเธอเนียนสวยขึ้น ดาวตัดสินใจซื้อครีม ๑ ชุด ทั้งๆ ที่ราคาก่อนข้างแพง ดาวทดลองทาครีมอยู่ ๓ - ๔ วันปรากฏว่าผิวของเธอยิ่งเป็นสิ่วฝ้ายมากกว่าเดิม ดาวยังไม่สบายใจมากกว่าเดิม

๑. ปัญหาของดาวคืออะไร

.....

.....

๒. สาเหตุจากอะไร

.....

.....

๓. ถ้านักเรียนเป็นดาว นักเรียนจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

.....

.....

๔. เมื่อแก้ไขตามวิธีการในข้อ ๓ แล้ว คาดว่าผลที่ได้รับจะเป็นอย่างไร อธิบายเหตุผล

.....

.....

.....

ตอนที่ ๒

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม (๕ คะแนน)

ข้างบ้านของน้องแนนมีป้าตุ้มเช่าบ้านอยู่ สภาพบ้านดี ค่าเช่าเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท ป้าตุ้มมีอาชีพขายส้มตำ ฝีมือการปรุงไม่ดี รสชาติไม่อร่อย ลูกค้าจึงไม่ค่อยมี ป้าตุ้มจึงต้องยืมเงินลุงเสริมที่ปล่อยเงินกู้โดยเก็บรายวัน ลุงเสริมจะขี้จกรยานมาทวงเงินทุกวัน ป้าตุ้มกับสามีไม่มีเงินจ่ายก็จะหลบไปที่อื่นและให้หลานตะโกนบอกลุงเสริมว่าป้ากับลุงไม่อยู่ ป้าตุ้มและครอบครัวจะอยู่อย่างมีความสุข เป็นทุกข์ที่ต้องหลบเจ้าหนี้ ค่าเช่าบ้านก็ไม่ค่อยมีให้เจ้าของบ้าน ในที่สุดป้าตุ้มก็สืบเสาะหาวิธีการปรุงส้มตำให้อร่อย จนมีลูกค้าเพิ่มมากขึ้น และให้สามีไปจับบรมอเตอร์ไซค์รับจ้าง และให้น้องสาวรับเลี้ยงเด็กในบ้าน นอกจากนั้นยังแบ่งห้องให้เช่า จึงมีรายได้เพิ่มขึ้นหลายทาง ป้าตุ้มทยอยใช้หนี้ลุงเสริมจนหมด ป้าตุ้มเริ่มมีฐานะดีขึ้นและไม่ต้องกู้เงินชาวบ้านอีกต่อไป

๑. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเป็นหนี้ของป้าตุ้ม

.....

.....

.....

๒. เพราะเหตุใดป้าตุ้มจึงไม่ต้องกู้ยืมเงินผู้อื่นอีก

.....

.....

.....

๓. หากนักเรียนเป็นป้าตุ้มนักเรียนจะมีวิธีป้องกันไม่ให้เป็นอย่างไบบ้าง

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๔

กิจกรรมที่ ๑

ตอบคำถามจากการอ่าน (๑๐ คะแนน)

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑ – ๘

นายมา ทำดี ได้ตั้งร้านขายเสื้อผ้าที่สะพานใหม่ เป็นร้านค้า ๑ คูหา เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีลูกหลานหลายคนช่วยกันดำเนินกิจการ ครอบครัวของนายมาเอาใจใส่ต่อการค้านี้มาก กิจการมีกำไรมาโดยตลอดและสามารถเพิ่มสินค้าที่จะให้บริการแก่ลูกค้าได้มากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ด้วย ร้านชิงชัยเป็นร้านขายเสื้อผ้า ๒ คูหา อยู่ติดกับร้านของนายมา ร้านนี้นายชิงชัยเป็นเจ้าของกิจการและดำเนินการด้วยตนเอง โดยจ้างพนักงาน ๑๐ คน ตั้งแต่่นายมามาตั้งร้านติดกัน กิจการของนายชิงชัยก็ค่อย ๆ เลื่อมลง นายมาให้บริการที่ดีกว่า เมื่อต้นปี ๒๕๕๑ นายชิงชัยได้ตัดสินใจขายกิจการของเขาให้นายมา หลังการซื้อกิจการร้านชิงชัยมาแล้วลูกชายคนโตของนายมาซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจการ งานที่สำคัญได้เดินทางไปศึกษาวิชาชีพแพทย์ที่ จ. เชียงใหม่ นายมาจึงได้จ้างพนักงานมาทำงาน ๕ คน ปรากฏว่าพนักงานแต่ละคนไม่ค่อยรู้ว่าตัวเองมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเรื่องอะไรแน่ บางครั้งก็ถูกดูว่าไม่ช่วยงาน บางครั้งก็ถูกตำหนิว่าทำงานผิด จึงทำให้พนักงานไม่ค่อยพอใจ เมื่อกลางปี ๒๕๕๑ มีห้างสรรพสินค้าตั้งขึ้นหนึ่งแห่ง ใกล้เคียงกับร้านของนายมา นายมาจึงต้องพยายามใช้วิธีการต่างๆ ในการดึงดูดลูกค้าเพื่อรักษารายได้สุทธิให้เท่าเดิม และก็เริ่มมีห้างสรรพสินค้าเปิดเพิ่มขึ้นจนนายมารู้สึกท้อใจมากและไม่รู้จะทำอย่างไรดี

๑. การที่ร้านชิงชัยต้องประสบความล้มเหลวในการค้า เพราะเหตุใด

๑. เพราะร้านชิงชัยมีพนักงานมากเกินไป
๒. เพราะนายชิงชัยไม่เอาใจใส่ต่อกิจการของตนเอง
๓. เพราะสินค้าในร้านชิงชัยมีน้อยกว่าร้านนายมา
๔. เพราะพนักงานของร้านชิงชัยให้บริการแก่ลูกค้าผู้ร้านนายมาไม่ได้

๒. สาเหตุสำคัญที่พนักงานร้านนายมาไม่ค่อยพอใจ เพราะสาเหตุใด

๑. เพราะพนักงานไม่เต็มใจทำงาน
๒. เพราะมีสวัสดิการที่ไม่ดี
๓. เพราะนายมามักดุด่าและตำหนิพนักงาน
๔. เพราะครอบครัวนายมาขาดการบริหารที่ดี

๓. ในขณะนี้ครอบครัวของนายมา ควรทำอะไรเป็นลำดับแรก

๑. ขายกิจการทั้งหมดแล้วไปหาที่ตั้งใหม่
๒. หาบุคคลอื่นมาร่วมลงทุนโดยซื้อกิจการบางส่วน
๓. ขายสินค้าในราคาถูกแล้วตั้งเป็นร้านขายอาหาร
๔. ทำวิจัยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๔ – ๘

“หลังจากพ่อส่งลูกเข้าสถานพยาบาลแล้ว พ่อก็กลับที่พักพร้อมกับคุณหมอ แกเล่าให้ฟังถึงเรื่องการรักษา พ่อรู้สึกภูมิใจมากเพราะลูกต้องหายขาด ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ในทางกาย แต่พ่อยังเป็นห่วงทางใจของลูกว่าจะลืมมันได้ไหมเท่านั้น ส่วนเรื่องงานลูกไม่ต้องเป็นห่วง พ่อจะพยายามทำให้ลูกภายหลัง พ่อกลับมาถึงโรงแรมที่พัก พร้อมกับน้ำตานองหน้า พ่อร้องไห้คนเดียวไม่ทราบว่ามีน้ำตามันไหลมาจากไหน ใจหนึ่งก็ภาคภูมิใจที่ลูกจะได้พ้นจากการทรมาน ใจหนึ่งก็คิดถึงบ้าน อีกใจหนึ่งก็คิดถึงเรื่องเงินที่พ่อต้องบากหน้าไปกู้ยืมเขามาถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หลายคนคงจะดูหมิ่นดูแคลนพ่อ แต่จะอย่างไรได้ เพื่อชีวิตของลูกจะเป็นอย่างไรพ่อก็ยอมทุกอย่างพ่อจะกลับบ้านวันนี้ ขออวยพรให้ลูกจงหายวันหายคืนและขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงคุ้มครองลูกให้เป็นสุขเป็นสุขเถิด

๔. ข้อความนี้จัดเป็นข้อความประเภทใด

๑. ข่าว
๒. บทความ
๓. จดหมาย
๔. บันทึกความจำ

๕. ข้อความนี้มีใจความโดยย่อตรงกับข้อใด

๑. เงินทองเป็นของบาปใจไม่เคยช่วยให้ใครมีความสุข
๒. หมอมีความสามารถรักษาความเจ็บป่วยหายทุกอย่าง
๓. น้ำตาลูกผู้ชายเปรียบเสมือนหยาดน้ำใจยากที่จะได้เห็นบ่อยครั้ง
๔. ไม่มีความรักใดในโลกจะเท่ากับการรักของพ่อแม่

๖. ข้อความนี้ควรตั้งชื่อเรียกว่าอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด

๑. ไฟสุมทรวง
๒. คลายกังวล
๓. ชีวิตและน้ำตา
๔. ความหวังของพ่อ

๗. ข้อความข้างต้นให้ข้อคิดตรงกับสำนวนใด

๑. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
๒. ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย
๓. หลงทางเสียเวลา หลงคิดยาเสียอนาคต
๔. ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน

๘. ท้ายที่สุดของเหตุการณ์นี้น่าจะเป็นอย่างไร

๑. หมอรักษาผู้ป่วยให้หายขาด
๒. ครอบครัวผู้ป่วยมีความสุขมากขึ้น
๓. ทุกคนเข้าใจสภาพชีวิตของพ่อได้ดี
๔. ยังสรุปแน่นอน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๕ – ๑๐

“คงรำคาญแมลงวันที่ตอมแผลเน่าเต็มทน รัฐบาลท่านเลยปราม ๆ หนังสือพิมพ์ให้เต็ม “ความรักชาติ” ลงไปในความรับผิดชอบให้มากกว่าที่เป็นอยู่ซักหน่อย จะเขียนข่าวจะพาดหัวตัวโป๊ๆ ควรรับหนึ่งถึงสิบ คำนึงถึงความมั่นคงของบ้านเมืองเป็นสรวงะ ให้อัที่ว่าเศรษฐกิจเสื่อม ธุรกิจการค้าโทรมอะไรทำนองนั้นเลียงได้ก็เลียงเลียงไม่ได้ก็ให้เบาๆ”

๕. “แมลงวัน” ในที่นี้หมายถึงข้อใด

๑. นักข่าว

๒. หนังสือพิมพ์

๓. ผู้เขียนบทความ

๔. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑๐. “แผลเน่า” หมายถึงอะไร

๑. ความเลวของรัฐบาล

๒. เรื่องราวที่เป็นความลับ

๓. เรื่องราวที่ต้องปกปิด

๔. ความล้มเหลวของทางเศรษฐกิจ

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบหลังเรียนฉบับนี้ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังการฝึกกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ชุดที่ ๑ เรื่องหลักการการอ่านคิดวิเคราะห์เบื้องต้น เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือกจำนวน ๑๐ ข้อข้อละ ๑ คะแนน ใช้เวลาในการทดสอบ ๑๕ นาที
๒. ให้นักเรียนอ่านข้อคำถามและคำตอบให้ละเอียดแล้วเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วนำไปตอบลงในกระดาษคำตอบโดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องตัวเลือกที่ต้องการ
๓. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑ – ๓

แมลงบางชนิดในท้องที่ที่มีการพ่นยาฆ่าแมลงจำนวนมาก สามารถสร้างความต้านทานต่อฤทธิ์ยาได้ดีกว่าแมลงในท้องที่ที่ไม่เคยพ่นยาฆ่าแมลงเลย แม้จะเป็นแมลงชนิดเดียวกัน ทั้งนี้เพราะแมลงเคยชินต่อฤทธิ์ยาที่มีความทนต่อยาหรือดื้อยานั่นเอง ความต้านทานเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น พืชอาจซึมซาบเข้าไปในร่างกายแมลงได้ช้าลง ระบบสรีรวิทยาของแมลงสามารถสะสมพิษของยาไว้ในไขมันในรูปที่ไม่สามารถแสดงฤทธิ์ก็ว่าได้ ดังนั้นแมลงที่หลงเหลือรอดตายหลังจากที่ถูกป้องกันกำจัดด้วยยาฆ่าแมลงก็คือ แมลงที่มีความสามารถทนทานเป็นพิเศษต่อยาฆ่าแมลงดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั่นเอง

๑. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

๑. สาเหตุที่แมลงดื้อยา	๒. การกำจัดแมลงดื้อยา
๓. ผลจากการพ่นยาฆ่าแมลง	๔. ระบบสรีรวิทยาของแมลง

๒. จากข้อความนี้ ถ้ามีแมลงต้านทานฤทธิ์ยามาก ๆ จะเป็นอย่างไร

๑. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อยาฆ่าแมลงมากขึ้น
๒. แมลงเหล่านี้ต้องหวนกลับมาระบาดใหม่
๓. พืชยาฆ่าแมลงอาจกลับมาทำร้ายมนุษย์
๔. จะไม่มีสิ่งใดมาทำลายแมลงได้อีก

๓. สาเหตุสำคัญที่แมลงคือยา คืออะไร

๑. แมลงบางชนิดมีภูมิคุ้มกันฤทธิ์ยา
๒. แมลงสร้างความต้านทานต่อฤทธิ์ยาได้
๓. แมลงบางชนิดยังไม่เคยถูกฤทธิ์ยามาแมลงมาก่อน
๔. ถูกทุกข้อ

๔. สภาพที่ผู้หญิงไม่ได้รับความเป็นธรรมในปัจจุบันไม่เพียงแต่เป็นปัญหาของผู้หญิงเท่านั้น หากเป็นปัญหาของผู้ชายด้วย เช่นการที่สังคมมีค่านิยมให้ความสำคัญแก่ผู้ชายมากกว่าผู้หญิงหรือกำหนดบทบาทผู้หญิงแยกจากกันโดยเด็ดขาด ทำให้มีลักษณะผิดธรรมชาติผู้ชายก็จะกลายเป็นคนที่หลงตัวเอง คับแคบผู้หญิงก็กลายเป็นคนที่ช่วยตัวเองไม่ค่อยได้ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล.....

(พลังผู้หญิงสร้างสรรค์ที่ยังไม่ได้มีบทบาทเต็มที่ : วิทยากร เชียงกูร)

ข้อความข้างต้น จัดเป็นการเขียนประเภทใด

๑. คำอธิบาย	๒. ข้อคิดเห็น
๓. ข้อเท็จจริง	๔. คำวิจารณ์

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ๕ - ๗

บางสิ่งมีค่าโดยไม่มีราคาและบางสิ่งมีราคาโดยไม่มีค่า แต่ทั้ง ค่า และ ราคาล้วนแต่เป็นคำที่โลกสมมุติขึ้นจะต่างกันก็ตรงที่ว่าเมื่อพูดถึง ราคา เราสัมผัสหรือวัดด้วยเงินแต่เมื่อพูดถึง ค่า เราวัดและสัมผัสมันด้วยใจ ด้วยความรู้สึกลึกซึ้งบางครั้งดอกไม้เล็ก ๆ ริมทางหรือน้ำเย็น ๆ สักขันที่หยิบยื่นด้วยใจ ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อผู้รับอย่างประมาณมิได้ แม้มันจะไม่มีราคาค่างวดตรงกันข้ามสุรานอกจิบละสองหมื่นขวดละสองแสนอย่างที่เคยเป็นข่าวแม้จะมีราคาสูงยิ่งแต่ก็มีแนวโน้มจะเปี่ยมด้วย ค่า ที่สัมผัสได้สักเสี้ยวหนึ่งของน้ำเย็นหนึ่งขันที่ไม่มีราคาร้านในสังคมที่วัดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยราคา เราจะพบว่าบุคคลที่มีราคาโดยไม่มีค่าและบุคคลที่มีค่าโดยไม่มีราคาร้านมีให้เห็นได้เกล็ดเกือบล้วนจะเจ็บปวดอยู่ข้างที่ตรงคนที่มีราคาร้านเป็นที่ยอมรับมากกว่าคนที่มีความรู้สูง ๆ ชนิดที่สามารถขายความรู้ความชำนาญได้ในราคาดีเป็นเงินเดือนเรือนหมื่นเรือนแสนเป็นที่ชื่นชมอยากจะทำอย่างกันโดยไม่มีคำถามว่าความรู้ราคาแพงหรือผลงานราคาแพงเหล่านั้นทำให้คนผู้นั้นมี ค่า ได้จริงหรือไม่ในขณะเดียวกันบุคคลที่มีค่าแต่ไม่มีราคาเพราะไม่เคยขายความคิดหรือหลักการแม้จะมีผู้พยายามซื้ออยู่ตลอดเวลาที่ตามนั้นเป็นบุคคลที่สังคมเราตระหนักถึงมากน้อยแค่ไหนในเมื่อ ค่า ในยุคสมัยนี้สับสนปนเปว็ด ค่า ด้วยราคาของเงินทั้งนั้น

๕. ข้อเขียนนี้เป็นข้อความลักษณะใด

๑. ให้ความรู้
๒. ให้คิดสอนใจ
๓. ส่งเสริมความคิด
๔. ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น

๖. หลักเกณฑ์การวัด ค่าของคนของผู้เขียนคือข้อใด

๑. ค่าของคนอยู่ที่ใจ
๒. ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน
๓. ค่าของคนอยู่ที่ความดีงาม
๔. ค่าของคนอยู่ที่ความคิดและหลักการ

๗. ท่านคิดว่าทัศนะของผู้เขียนน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร

๑. น่าเชื่อถือเพราะเป็นเรื่องจริงซึ่งพบได้ในสังคมทั่วไป
๒. ยังไม่น่าเชื่อถือเพราะข้อสนับสนุนยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร
๓. ยังไม่น่าเชื่อถือเพราะเป็นเพียงความคิดเห็นส่วนตัว
๔. น่าเชื่อถือเพราะผู้เขียนให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง

๘. “ทุกวันนี้บ้านเมืองของเรากำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาทุกด้าน สตรีซึ่งมีจำนวนมากกว่าครึ่งของจำนวนพลเมืองทั้งหมดจะติดอยู่แต่จะทำตัวเป็นเพียง ดอกไม้ อย่างที่เคยคิดหรือเคยได้ยินไม่ได้อีกแล้ว”

ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

๑. ทำตัวให้คนที่พบเห็นชื่นชมอยู่เสมอ
๒. ทำตัวเป็นคนอ่อนแอที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ
๓. ทำตัวเป็นหญิงใจง่าย ใครๆ ก็ชมเชย
๔. ทำตัวสวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๕ – ๑๐

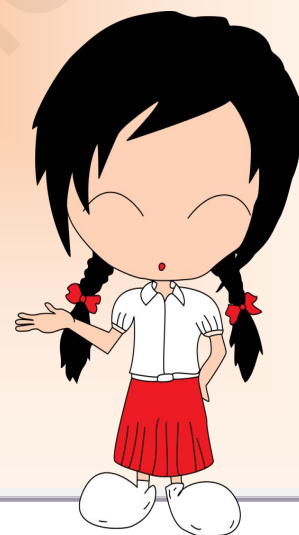
ในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียน กองเชียร์สี่เหลื่อกับสี่แดงแสดงความพร้อมเพรียงและร้องเพลงเชียร์ได้เด่นกว่าสี่อื่น ๆ ต่างฝ่ายต่างพยายามหาทางแสดงออกให้เด่นกว่ากัน มีการร้องเพลงว่ากระทบกันให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่พอใจ ในที่สุดกองเชียร์สี่เหลื่อกได้นำก้อนอิฐปาเข้าไปในกองเชียร์สี่แดง ทั้งสองฝ่ายเข้าชกต่อยกัน กองเชียร์กีฬาต้องยุติลง ฝ่ายปกครองของโรงเรียนได้เรียกคุณครูมาสอบสวน

๕. สาเหตุของปัญหาคืออะไร

๑. การแข่งร้องเพลง
๒. ต้องการรางวัลเชียร์กีฬา
๓. การร้องเพลงว่ากระทบกัน
๔. การแสดงความเด่นของกองเชียร์

๑๐. มีวิธีป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอย่างไร

๑. ยกเลิกการแข่งขันกองเชียร์
๒. โรงเรียนประกาศการแข่งขันกีฬาในปีต่อไป
๓. เพิ่มบทลงโทษผู้ก่อต้งก่อการทะเลาะวิวาทให้มากขึ้น
๔. ทุกฝ่ายต้องปฏิบัติตามกติกการแข่งขันกองเชียร์

เย้.....

ภาคผนวก